

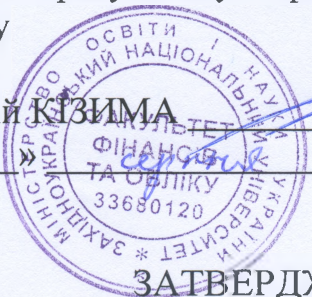
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА

« 30 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 30 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

« 30 » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

„МЕНЕДЖМЕНТ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

ступінь вищої освіти – магістр

галузь знань – 23 Соціальна робота

спеціальність – 232 Соціальне забезпечення

освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік/іспит (семестр)
Денна	1	1	32	14	5	6	93	150	Іспит (1)
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150	Іспит (2)

30.08.2024

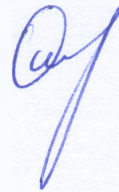
Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, затвердженої Вченою радою Західноукраїнського національного університету (протокол № 11 від 26.06.2024 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Галина КУЛИНА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій
та банківського бізнесу,
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

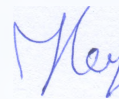
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення, протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
к.е.н., доцент

Галина КУЛИНА

Гарант ОПП,
к.е.н., доцент

Галина КУЛИНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МЕНЕДЖМЕНТ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

1. Опис дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення”

Дисципліна – “Менеджмент в сфері соціального забезпечення”	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни: обов’язкова Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення	Рік підготовки: <i>денна форма</i> – 1; <i>заочна форма</i> – 1 Семестр: <i>денна форма</i> – 1; <i>заочна форма</i> – 1, 2
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”	Лекції: <i>денна форма</i> – 32 год.; <i>заочна форма</i> – 8 год. Практичні заняття: <i>денна форма</i> – 14 год.; <i>заочна форма</i> – 4 год.
Загальна кількість годин: <i>денна форма</i> – 150; <i>заочна форма</i> – 150	ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>денна форма</i> – 93 год.; <i>заочна форма</i> – 138 год. Тренінг: <i>денна форма</i> – 6 год. Індивідуальна робота: <i>денна форма</i> – 5 год.
Тижневих годин: <i>денна форма</i> – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – іспит

2. Мета і завдання дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна “Менеджмент в сфері соціального забезпечення” спрямована на формування у студентів теоретичних знань і вироблення практичних навичок з підготовки та реалізації управлінських рішень щодо формування й ефективного використання потенціалу установ сфери соціального забезпечення у контексті соціальної підтримки населення через надання якісних соціальних послуг та розвиток сприятливого соціального середовища.

Головним завданням курсу є оволодіння фундаментальними питаннями теорії та практики управління установами сфери соціального забезпечення, набуття вмінь критично аналізувати ефективність їх діяльності з використанням сучасних методик соціального менеджменту та виокремлювати невирішені проблеми з подальшим обґрунтуванням

напрямів їх розв'язання; набуття навиків щодо соціального забезпечення та соціальної підтримки населення; менеджменту соціальних структур у рамках налагодження ефективного процесу реалізації соціальної політики, а також трудової, економічної та суспільної діяльності працівників; управлінських взаємин, котрі функціонують у процесі міжособистісної і міжгрупової взаємодії людей, залучених у трудову діяльність, особливостей мотиваційної політики; соціального партнерства та розробки й реалізації соціальних проєктів і програм з метою реалізації якісного соціального захисту населення.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення” студенти повинні:

- опанувати предмет, зміст та методологію менеджменту в сфері соціального забезпечення, закони та принципи управління у соціальній сфері;
- розуміти об'єкт, суб'єкт, методи та функції менеджменту в сфері соціального забезпечення;
- розкрити систему менеджменту в сфері соціального забезпечення;
- набути знання щодо мотивації в системі менеджменту в сфері соціального забезпечення та його інформаційного забезпечення;
- вивчити сутність та порядок управління персоналом у менеджменті в сфері соціального забезпечення та реалізації соціального партнерства;
- розуміти сучасні технології та механізми менеджменту в сфері соціального забезпечення;
- вміти застосовувати планування та проектування як функції менеджменту в сфері соціального забезпечення.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

СК 14. Розуміння особливостей організації менеджменту у сфері соціального забезпечення та здатність використовувати поглиблені знання в процесі соціалізації традиційних функцій управління, застосовувати інноваційні технології соціального проектування, соціальної підтримки, налагодження соціального діалогу, супервізії між суб'єктами у процесі діяльності соціальних служб, організацій й установ соціальної сфери при прийнятті ефективних управлінських рішень.

СК 15. Здатність використовувати сучасні інноваційні прийоми та методи управління у сфері соціального забезпечення при розробленні стратегії і тактики соціальної політики, адмініструванні та плануванні соціальних допомог, підготовці програм фінансування соціальних виплат за дотримання соціальних гарантій у контексті нормативно-правового, інформаційного й технічного регулювання цих процесів.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування по спеціальності (додаткового вступного фахового випробування по спеціальності).

2.5. Результати навчання

ПР 19. Обґрунтовувати оптимальні управлінські рішення з організації менеджменту у сфері соціального забезпечення з урахуванням інноваційних технологій соціального проектування, соціальної підтримки, налагодження соціального діалогу, супервізії між суб'єктами у процесі діяльності соціальних служб, організацій й установ соціальної сфери з метою адаптації їх до умов соціально орієнтованої ринкової економіки.

ПР 20. Демонструвати практичні навички менеджменту у сфері соціального забезпечення при розробленні стратегії і тактики соціальної політики, адмініструванні та плануванні соціальних допомог, підготовці програм фінансування соціальних виплат за

дотримання соціальних гарантій у контексті нормативно-правового, інформаційного й технічного регулювання цих процесів.

3. Програма дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення”

Змістовий модуль 1. МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Менеджмент як напрямок управління в сфері соціального забезпечення

Сутність поняття “менеджмент у сфері соціального забезпечення” та основні підходи до його трактування. Специфічні характеристики менеджменту в сфері соціального забезпечення

Принципи організації менеджменту в сфері соціального забезпечення. Стиль роботи керівника.

Рівні та сфери менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Основна мета і завдання менеджменту в сфері соціального забезпечення як науки

Тема 2. Концептуалізація та методологія менеджменту в сфері соціального забезпечення

Історичні етапи розвитку науки про менеджмент. Еволюція розвитку управлінської теорії до кінця XIX ст. Становлення та розвиток менеджменту в соціальній сфері в XX – на початку XXI ст. Наукові школи соціального менеджменту. Зародження управлінської діяльності на українських землях. Розвиток управління в соціальній сфері в Україні в Литовсько-Польську та Козацьку добу. Управлінська діяльність в соціальній сфері в Україні в XIX – на початку XX ст. Розвиток управлінської науки в Україні в радянський та пострадянський періоди.

Об’єкт та суб’єкт менеджменту в сфері соціального забезпечення. Моделі взаємозв’язку об’єктів та суб’єктів менеджменту в сфері соціального забезпечення. Закони та закономірності менеджменту в сфері соціального забезпечення.

Зміст та специфіка методів менеджменту у сфері соціального забезпечення. Самоуправління як метод менеджменту у сфері соціального забезпечення. Принципи самоуправління. Функціональне призначення соціального менеджменту.

Тема 3. Інформаційне забезпечення та сучасні технології менеджменту в сфері соціального забезпечення

Сутність інформації, її виробництво, відтворення та використання у сфері соціального захисту та соціального забезпечення. Поняття “соціальна інформація”, її джерела та канали циркуляції. Види соціальної інформації.

Сутність і роль системи інформаційного забезпечення в управлінні системою соціального захисту та соціального забезпечення населення. Правові підстави функціонування інформаційних ресурсів у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення. Єдина інформаційна система соціальної сфери. Особливості модулів інформаційної системи соціальної сфери.

Інформаційне забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні..

Сутність та зміст сучасних технологій менеджменту в сфері соціального забезпечення (соціального менеджменту). Використання сучасних інформаційних технологій в управлінні соціальними процесами. Основні характеристики соціальних технологій.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Тема 4. Управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення

Сутність поняття управління персоналом. Система управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення. Особливості управління персоналом в установах соціального забезпечення. Кадрове забезпечення сфери соціального забезпечення. Зарубіжний досвід управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення. Фактори ризику в соціальному управлінні.

Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності. Лідерство, вплив та влада. Три підходи до визначення лідерства.

Установи соціального забезпечення. Специфіка управління установою соціального забезпечення. Управлінська праця менеджерів соціального забезпечення. Основні якості сучасного менеджера. Імідж менеджера. Управлінська роль керівника. Ролі, що приймають на себе керівники. Впевненість у собі як властивість особистості. Концепція обмежень сучасного керівника.

Тема 5. Мотивація в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення

Сутність та механізми мотивації. Соціально-психологічні аспекти мотивації. Адміністративна мотивація. Співвідношення мотивації і стимулювання. Організація мотивації та стимулювання. Зміни в структурі та змісті трудової мотивації в сучасних умовах. Основні шляхи приведення в дію мотиваційних ресурсів.

Тема 6. Управління конфліктами та стресами. Супервізія та менеджмент у сфері соціального забезпечення

Виникнення та суть конфлікту. Управління конфліктною ситуацією. Управління конфліктами в установах та організаціях сфери соціального забезпечення. Види конфліктів. Причини конфліктних ситуацій. Суть стресу. Стресові ситуації та управління ними. Особливості управління персоналом в стресогенній діяльності.

Супервізія як принцип, функція, метод менеджменту сфери соціального забезпечення. Адміністративний та навчальний методи супервізії в менеджменті соціального забезпечення. Процес супервізії. Супервізія та консультування. Оперативний план роботи з персоналом.

Тема 7. Соціальні проєкти і програми в сфері соціального забезпечення та особливості управління ними

Сутність планування у сфері соціального забезпечення. Планування основних видів управлінської діяльності в сфері соціального забезпечення. Вимоги до планування у сфері соціального забезпечення. Модель процесу планування у сфері соціального забезпечення. Стратегічне планування соціальної роботи. Етапи стратегічного планування. Програмно-цільове управління.

Соціальне проєктування як специфічний та актуальний інструмент менеджменту у сфері соціального забезпечення. Сучасні концепції соціального проєктування. Логіка проєктування у сфері соціального забезпечення. Мета та завдання проєкту. Системний підхід у проєктуванні соціальної роботи. Проєкт: структура, компоненти та фактори успішної реалізації.

Соціальні програми у сфері соціального забезпечення та управління ними.

Тема 8. Соціальне партнерство в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення

Сутність соціального партнерства. Особливості та основні напрямки соціального партнерства в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення. Місце профспілок у соціальному партнерстві. Роль роботодавців у соціальному партнерстві. Держава та соціальне партнерство. Органи місцевого самоврядування та соціальне партнерство. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з соціального захисту та соціального забезпечення населення. Механізм розбудови соціального партнерства для

розвитку волонтерства та благодійності та підвищення ефективності управління у сфері соціального забезпечення

Тема 9. Макрорівневий та мікрорівневий механізм менеджменту у сфері соціального забезпечення

Сутність соціальної політики. Соціальна політика як механізм менеджменту у сфері соціального забезпечення. Основні напрями вдосконалення механізму менеджменту у сфері соціального забезпечення на макрорівні. Політичні аспекти макрорівневого механізму менеджменту у сфері соціального забезпечення. Мікрорівневий механізм менеджменту у сфері соціального забезпечення. Процесуальний характер менеджменту у сфері соціального забезпечення. Особливості функцій менеджменту у сфері соціального забезпечення на мікрорівні. Управлінська праця менеджерів у соціальній сфері. Самоменеджмент в управлінні сферою соціального забезпечення.

Тема 10. Особливості створення та проведення рекламних кампаній установами сфери соціального забезпечення

Характеристика соціальної рекламно-інформаційної кампанії. Поняття соціальної реклами. Класифікація соціальної реклами. Особливості соціальної реклами в системі рекламно-інформаційної кампанії. Етапи організації соціальної рекламно-інформаційної кампанії. Виготовлення та розміщення соціальних рекламних матеріалів кампанії. Розробка рекламного повідомлення. Медіапланування. Розміщення та ефективні способи поширення соціальної реклами. Особливості реалізації основних заходів соціальної рекламної кампанії. Оцінювання результатів впливу соціальної рекламно-інформаційної кампанії.

4. Структура залікового кредиту дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення”

денна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг	Самост. робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ						
Тема 1. Менеджмент як напрямок управління в сфері соціального забезпечення	2	2	2	3	9	Поточне опитування
Тема 2. Концептуалізація та методологія менеджменту в сфері соціального забезпечення	4				9	
Тема 3. Інформаційне забезпечення та сучасні технології менеджменту в сфері соціального забезпечення	4	2			10	
Тема 4. Управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення	4				9	
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ						
Тема 5. Мотивація в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення	2	2			9	

Тема 6. Управління конфліктами та стресами. Супервізія та менеджмент у сфері соціального забезпечення	4	2	3	3	10	Поточне опитування
Тема 7. Соціальні проекти і програми в сфері соціального забезпечення та особливості управління ними	4	2			10	
Тема 8. Соціальне партнерство в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення	2	2			9	
Тема 9. Макрорівневий та мікрорівневий механізм менеджменту у сфері соціального забезпечення	4	2			9	
Тема 10. Особливості створення та проведення рекламних компаній установами сфери соціального забезпечення	4				9	
Разом	34	14	5	6	93	

заочна форма навчання

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота
Змістовий модуль 1. МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ			
Тема 1. Менеджмент як напрямок управління в сфері соціального забезпечення	2	2	14
Тема 2. Концептуалізація та методологія менеджменту в сфері соціального забезпечення			13
Тема 3. Інформаційне забезпечення та сучасні технології менеджменту в сфері соціального забезпечення			14
Тема 4. Управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення			14
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			
Тема 5. Мотивація в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення	2	2	14
Тема 6. Управління конфліктами та стресами. Супервізія та менеджмент у сфері соціального забезпечення			14
Тема 7. Соціальні проєкти і програми в сфері соціального забезпечення та особливості управління ними	2		14
Тема 8. Соціальне партнерство в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення			14
Тема 9. Макрорівневий та мікрорівневий механізм менеджменту у сфері соціального забезпечення	2		14
Тема 10. Особливості створення та проведення			13

рекламних компаній установами сфери соціального забезпечення			
Разом	8	4	138

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ДЕННА ФОРМА

Практичне заняття 1

Тема 1. Менеджмент як напрямок управління в сфері соціального забезпечення

Мета полягає в розумінні сутності та особливостей менеджменту як напрямку управління в сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність менеджменту в сфері соціального забезпечення.
2. Принципи організації менеджменту в сфері соціального забезпечення.
3. Рівні та сфери менеджменту в сфері соціального забезпечення.
4. Основна мета і завдання менеджменту в сфері соціального забезпечення як науки.

Тема 2. Концептуалізація та методологія менеджменту в сфері соціального забезпечення

Мета полягає в розгляді концептуальних підходів та методології менеджменту в сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Генезис та концепції розвитку менеджменту в сфері соціального забезпечення (самостійно).
 - 1.1. Історичний розвиток передумов сучасного менеджменту.
 - 1.2. Школа наукового управління.
 - 1.3. Адміністративна (класична) школа.
 - 1.4. Школа людських стосунків.
 - 1.5. Кількісна школа.
 - 1.6. Порівняльна характеристика японської та американської моделей менеджменту.
 - 1.7. Маркетинговий підхід в управлінні.
2. Об'єкт та суб'єкт менеджменту в сфері соціального забезпечення. Моделі взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту в сфері соціального забезпечення.
3. Закони та закономірності менеджменту в сфері соціального забезпечення.
4. Зміст та специфіка методів менеджменту в сфері соціального забезпечення.
5. Функціональне призначення менеджменту в сфері соціального забезпечення.

Практичне заняття 2

Тема 3. Інформаційне забезпечення та сучасні технології менеджменту в сфері соціального забезпечення

Мета полягає в розумінні сутності та особливостей інформаційного забезпечення та сучасних технологій менеджменту в сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність інформації, її виробництво, відтворення та використання. Поняття “соціальна інформація”, її джерела та канали циркуляції.
2. Види соціальної інформації.
3. Використання інформаційних технологій в управлінні соціальними процесами. Геоінформаційні технології в менеджменту в сфері соціального забезпечення.
4. Сутність та зміст технологій менеджменту соціального забезпечення.

5. Структура технологій менеджменту в сфері соціального забезпечення. Основні характеристики соціальних технологій. Умови технологізації соціальних процесів. Класифікація соціальних технологій.

Тема 4. Управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення

Мета полягає в розгляді сутності та управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення, визначення ролі менеджера в діяльності зазначених соціальних структур.

Питання для обговорення:

1. Поняття управління персоналом. Система управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення.
2. Особливості управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення.
3. Кадрове забезпечення в установах сфери соціального забезпечення.
4. Зарубіжний досвід управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення.
5. Фактори ризику в соціальному управлінні.
6. Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності.
7. Лідерство, вплив та влада. Три підходи до визначення лідерства.
8. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи. Основні якості сучасного менеджера.

Практичне заняття 3

Тема 5. Мотивація в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в аналізі механізмів і шляхів мотивації в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність та механізми мотивації.
2. Соціально-психологічні аспекти мотивації. Співвідношення мотивації і стимулювання.
3. Організація мотивації та стимулювання.
4. Основні шляхи приведення в дію мотиваційних ресурсів.

Практичне заняття 4

Тема 6. Управління конфліктами та стресами.

Супервізія та менеджмент у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в дослідженні управління конфліктами та стресами, а також супервізії та менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Виникнення та суть конфлікту. Види конфліктів. Причини конфліктних ситуацій.
2. Управління конфліктною ситуацією.
3. Суть стресу. Стресові ситуації та управління ними. Особливості управління персоналом в стресогенній діяльності.
4. Супервізія як принцип, функція, метод менеджменту у сфері соціального забезпечення.
5. Адміністративний та навчальний методи супервізії в менеджменті сфери соціального забезпечення.
6. Супервізія та консультування.

Практичне заняття 5

Тема 7. Соціальні проєкти і програми в сфері соціального забезпечення та особливості управління ними

Мета полягає в аналізі особливостей розробки та практичної реалізації соціальних проєктів і програм у сфері соціального забезпечення та особливостей управління ними.

Питання для обговорення:

1. Сутність планування в установах сфери соціального забезпечення. Планування основних видів управлінської діяльності в сфері соціального забезпечення.
2. Модель процесу планування в сфері соціального забезпечення.
3. Стратегічне планування в сфері соціального забезпечення. Етапи стратегічного планування.
4. Програмно-цільове управління.
5. Соціальне проєктування як специфічний та актуальний інструмент менеджменту в сфері соціального забезпечення. Сучасні концепції соціального проєктування.
6. Логіка проєктування в сфері соціального забезпечення. Мета та завдання соціального проєкту.
7. Системний підхід в проєктуванні у сфері соціального забезпечення.
8. Соціальна програма. Програми сфери соціального забезпечення та управління ними.

Практичне заняття 6

Тема 8. Соціальне партнерство в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в дослідженні соціального партнерства в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність соціального партнерства.
2. Особливості соціального партнерства в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення.
3. Місце профспілок у соціальному партнерстві. Роль роботодавців у соціальному партнерстві.
4. Держава та соціальне партнерство.
5. Органи місцевого самоврядування та соціальне партнерство.
6. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з соціального захисту та соціального забезпечення населення.
7. Механізм розбудови соціального партнерства для розвитку волонтерства та благодійності та підвищення ефективності управління у сфері соціального забезпечення.

Практичне заняття 7

Тема 9. Макрорівневий та мікрорівневий механізм менеджменту у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в дослідженні макрорівневого та мікрорівневого механізмів менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Соціальна політика як механізм менеджменту в сфері соціального забезпечення.
2. Основні напрями вдосконалення механізму менеджменту у сфері соціального забезпечення на макрорівні.
3. Мікрорівневий механізм менеджменту в сфері соціального забезпечення. Особливості функцій менеджменту у сфері соціального забезпечення на мікрорівні.
4. Управлінська праця менеджерів у сфері соціального забезпечення.
5. Самоменеджмент в управлінні установами соціального забезпечення.

Тема 10. Особливості створення та проведення рекламних компаній установами сфери соціального забезпечення

Мета полягає у виявленні особливостей створення та проведення рекламних компаній установами сфери соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація соціальної реклами. Особливості соціальної реклами в системі рекламно-інформаційної кампанії.
2. Етапи організації соціальної рекламно-інформаційної кампанії. Виготовлення та розміщення соціальних рекламних матеріалів кампанії.
3. Розробка рекламного повідомлення.
4. Медіапланування.
5. Розміщення та ефективні способи поширення соціальної реклами.
6. Особливості реалізації основних заходів соціальної рекламної кампанії.
7. Оцінювання результатів впливу соціальної рекламно-інформаційної кампанії.

ЗАОЧНА ФОРМА**Практичне заняття 1****Тема 1. Менеджмент як напрямок управління в сфері соціального забезпечення**

Мета полягає в розумінні сутності та особливостей менеджменту як напрямку управління в сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність менеджменту в сфері соціального забезпечення.
2. Принципи організації менеджменту в сфері соціального забезпечення.
3. Рівні та сфери менеджменту в сфері соціального забезпечення.
4. Основна мета і завдання менеджменту в сфері соціального забезпечення як науки.

Тема 2. Концептуалізація та методологія менеджменту в сфері соціального забезпечення

Мета полягає в розгляді концептуальних підходів та методології менеджменту в сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Генезис та концепції розвитку менеджменту в сфері соціального забезпечення (самостійно).
 - 1.1. Історичний розвиток передумов сучасного менеджменту.
 - 1.2. Школа наукового управління.
 - 1.3. Адміністративна (класична) школа.
 - 1.4. Школа людських стосунків.
 - 1.5. Кількісна школа.
 - 1.6. Порівняльна характеристика японської та американської моделей менеджменту.
 - 1.7. Маркетинговий підхід в управлінні.
2. Об'єкт та суб'єкт менеджменту в сфері соціального забезпечення. Моделі взаємозв'язку об'єктів та суб'єктів менеджменту в сфері соціального забезпечення.
3. Закони та закономірності менеджменту в сфері соціального забезпечення.
4. Зміст та специфіка методів менеджменту в сфері соціального забезпечення.
5. Функціональне призначення менеджменту в сфері соціального забезпечення.

Тема 3. Інформаційне забезпечення та сучасні технології менеджменту в сфері соціального забезпечення

Мета полягає в розумінні сутності та особливостей інформаційного забезпечення та сучасних технологій менеджменту в сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність інформації, її виробництво, відтворення та використання. Поняття "соціальна інформація", її джерела та канали циркуляції.
2. Види соціальної інформації.
3. Використання інформаційних технологій в управлінні соціальними процесами. Геоінформаційні технології в менеджменту в сфері соціального забезпечення.

4. Сутність та зміст технологій менеджменту соціального забезпечення.
5. Структура технологій менеджменту в сфері соціального забезпечення. Основні характеристики соціальних технологій. Умови технологізації соціальних процесів. Класифікація соціальних технологій.

Тема 4. Управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення

Мета полягає в розгляді сутності та управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення, визначення ролі менеджера в діяльності зазначених соціальних структур.

Питання для обговорення:

1. Поняття управління персоналом. Система управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення.
2. Особливості управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення.
3. Кадрове забезпечення в установах сфери соціального забезпечення.
4. Зарубіжний досвід управління персоналом в установах сфери соціального забезпечення.
5. Фактори ризику в соціальному управлінні.
6. Оцінка менеджерських здібностей та визначення придатності до управлінської діяльності.
7. Лідерство, вплив та влада. Три підходи до визначення лідерства.
8. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи. Основні якості сучасного менеджера.

Практичне заняття 2

Тема 5. Мотивація в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в аналізі механізмів і шляхів мотивації в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність та механізми мотивації.
2. Соціально-психологічні аспекти мотивації. Співвідношення мотивації і стимулювання.
3. Організація мотивації та стимулювання.
4. Основні шляхи приведення в дію мотиваційних ресурсів.

Тема 6. Управління конфліктами та стресами.

Супервізія та менеджмент у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в дослідженні управління конфліктами та стресами, а також супервізії та менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Виникнення та суть конфлікту. Види конфліктів. Причини конфліктних ситуацій.
2. Управління конфліктною ситуацією.
3. Суть стресу. Стресові ситуації та управління ними. Особливості управління персоналом в стресогенній діяльності.
4. Супервізія як принцип, функція, метод менеджменту у сфері соціального забезпечення.
5. Адміністративний та навчальний методи супервізії в менеджменті сфери соціального забезпечення.
6. Супервізія та консультування.

Тема 7. Соціальні проєкти і програми в сфері соціального забезпечення та особливості управління ними

Мета полягає в аналізі особливостей розробки та практичної реалізації соціальних проєктів і програм у сфері соціального забезпечення та особливостей управління ними.

Питання для обговорення:

1. Сутність планування в установах сфери соціального забезпечення. Планування основних видів управлінської діяльності в сфері соціального забезпечення.
2. Модель процесу планування в сфері соціального забезпечення.
3. Стратегічне планування в сфері соціального забезпечення. Етапи стратегічного планування.
4. Програмно-цільове управління.
5. Соціальне проєктування як специфічний та актуальний інструмент менеджменту в сфері соціального забезпечення. Сучасні концепції соціального проєктування.
6. Логіка проєктування в сфері соціального забезпечення. Мета та завдання соціального проєкту.
7. Системний підхід в проєктуванні у сфері соціального забезпечення.
8. Соціальна програма. Програми сфери соціального забезпечення та управління ними.

Тема 8. Соціальне партнерство в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в дослідженні соціального партнерства в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Сутність соціального партнерства.
2. Особливості соціального партнерства в системі менеджменту у сфері соціального забезпечення.
3. Місце профспілок у соціальному партнерстві. Роль роботодавців у соціальному партнерстві.
4. Держава та соціальне партнерство.
5. Органи місцевого самоврядування та соціальне партнерство.
6. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з соціального захисту та соціального забезпечення населення.
7. Механізм розбудови соціального партнерства для розвитку волонтерства та благодійності та підвищення ефективності управління у сфері соціального забезпечення.

Тема 9. Макрорівневий та мікрорівневий механізм менеджменту у сфері соціального забезпечення

Мета полягає в дослідженні макрорівневого та мікрорівневого механізмів менеджменту у сфері соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Соціальна політика як механізм менеджменту в сфері соціального забезпечення.
2. Основні напрями вдосконалення механізму менеджменту у сфері соціального забезпечення на макрорівні.
3. Мікрорівневий механізм менеджменту в сфері соціального забезпечення. Особливості функцій менеджменту у сфері соціального забезпечення на мікрорівні.
4. Управлінська праця менеджерів у сфері соціального забезпечення.
5. Самоменеджмент в управлінні установами соціального забезпечення.

Тема 10. Особливості створення та проведення рекламних компаній установами сфери соціального забезпечення

Мета полягає у виявленні особливостей створення та проведення рекламних компаній установами сфери соціального забезпечення.

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація соціальної реклами. Особливості соціальної реклами в системі рекламно-інформаційної кампанії.
2. Етапи організації соціальної рекламно-інформаційної кампанії. Виготовлення та

розміщення соціальних рекламних матеріалів кампанії.

3. Розробка рекламного повідомлення.

4. Медіапланування.

5. Розміщення та ефективні способи поширення соціальної реклами.

6. Особливості реалізації основних заходів соціальної рекламної кампанії.

7. Оцінювання результатів впливу соціальної рекламної інформаційної кампанії.

6. Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення” – узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях; формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем управління в сфері соціального забезпечення; розвиток вміння аргументувати та працювати в команді, лідерських й управлінських навичок.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти “магістр”.

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення”;

- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв’язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина передбачає актуалізацію теми тренінгового заняття та структуризацію процесу його проведення; ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами; представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою в колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття, формуванні робочих груп студентів, визначенні завдань та розподілі ролей; забезпечення учасників тренінгу роздатковим матеріалом.

3. Практична частина передбачає виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою).

4. Підведення підсумків передбачає презентацію практичної роботи в групах; обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінку результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Завдання для тренінгу

1. Виконати завдання у формі ситуативних вправ з питань управління персоналом «Завжди можна краще», мотивації «Таємні афірмації», тайм-менеджменту та самодисципліни («Могутня ріка»).

Приклад і послідовність виконання ситуативної вправи «Могутня ріка», спрямованої на покращення навичок тайм-менеджменту, мотивації та самодисципліни, які вкрай важливі для сучасного менеджера сфери соціального забезпечення:

а) на аркуші паперу студенти малюють русло великої річки (наприклад, Амазонки чи Дніпра), яка відображатиме щоденний потік їх уваги та часу. Початок річки – це ранок, а кінець – вечір.

б) далі кожен студент малює канали, якими відходить вода з річки. Кожен канал – це справа, яку він виконує за день (чистить зуби, снідає, добирається до навчання тощо). До

уваги беруться як великі, так і малі чи не дуже важливі справи: пограти у телефоні, переглянути соцмережі, приготувати обід, піти погуляти з друзями, провести час з сім'єю, подивитись кіно та ін. На цьому етапі стане помітно, куди протягом дня тече увага кожного студента. Наскільки потужною лишилася ріка наприкінці дня? Скільки уваги й часу було витрачено і на що? Які канали є найбільшими? Чи приносять вони найбільше користі?

в) на наступному етапі шукаємо можливості економії води, відрізавши непотрібні канали тимчасово або засипаючи їх зовсім. Чи стало у річці більше води? На що можна її витратити?

Пропонована вправа допоможе відслідкувати втрати часу та енергії, чинити спротив негативним звичкам та неефективному використанню часу.

2. Розробити рекламу однієї з установ сфери соціального забезпечення.

Студенти об'єднуються в 3-4 групи, кожна з яких розробляє свою соціальну рекламу. Потім вони спільно обговорюють представлені рекламні продукти, визначають їх переваги, недоліки та можливості покращення.

Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу.

7. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення” студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні і поглибленні знань з питань теорії соціального забезпечення.

Завдання для самостійної роботи

1. Розробити соціальний проєкт для міста чи іншої адміністративно-територіальної одиниці, де Ви проживаєте. Обґрунтувати види і джерела його фінансування.

Детально описати етапи ініціювання соціального проєкту в частині:

а) вивчення власних можливостей. Перед тим, як почати розробляти проєкт, треба знайти для себе відповіді на декілька запитань:

- Для кого будуть корисні результати Вашого проєкту?
- Чи відповідає проєкт Вашій місії?
- Чи сприятиме реалізація цього проєкту подальшому розвитку Ваших міста чи іншої адміністративно-територіальної одиниці?
- Чи є у Вас достатньо людських ресурсів, часу та бажання для розробки та реалізації проєкту?

Якщо Ви відповіли на всі ці запитання і вирішили продовжувати розробку соціального проєкту, наступним кроком буде пошук донорів, які можуть профінансувати його;

б) у процесі підготовки до розробки проєкту буде дуже корисним вивчення умов надання фінансування, вимог до проєкту та критеріїв оцінки проєктів, які використовуються фондами. Таку інформацію можна знайти в оголошеннях конкурсу, на веб-сторінках та в друкованих матеріалах донорських організацій.

в) наступний крок – збір інформації, яка стосується теми Вашого проєкту:

– проблема, на вирішення якої спрямовано проєкт – кого вона стосується, настільки великі її масштаби, хто вже намагався вирішувати цю проблему, хто зараз займається її вирішенням, чому проблема досі не вирішена та ін.;

– цільова аудиторія проєкту – її проблеми, потреби, чисельність, вік, стать та ін.;

– ресурси, які можна залучити до вирішення проблеми – людські, фінансові, матеріально-технічні та ін.

г) етап аналізу:

- аналіз зацікавлених сторін;

- аналіз проблеми, побудова «дерева проблем»;
- аналіз цілей, побудова «дерева цілей».

д) етап планування:

- побудова внутрішньої логіки проєкту;
- визначення припущень та факторів ризику;
- визначення показників та джерел перевірки;
- формування плану заходів задля реалізації Вашого проєкту;
- формування плану витрат (бюджету) Вашого проєкту.

2. Розробити професіограму менеджера сфери соціального забезпечення.

Професіограма має розкривати основний зміст роботи менеджера сфери соціального забезпечення, опис його знань, умінь, сферу застосування, професійну спрямованість, домінуючі інтереси, умови роботи, необхідні якості, споріднені професії, оплату праці.

При оцінці результатів самостійної роботи враховуються: глибина та всебічність розкриття змісту завдання; рівень володіння навчальним матеріалом, винесеним на самостійну роботу; самостійність, аргументованість та оригінальність викладу матеріалу; відображення власної позиції.

Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи. Максимальна кількість балів за завдання самостійної роботи становить 100 балів. Кожен студент повинен виконати два завдання з переліку винесених на самостійну роботу.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, реферування, підготовка і презентація проєктів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій

формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Менеджмент в сфері соціального забезпечення” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	5 %	15 %	40 %
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінги</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих здобувачем на кожному занятті	Модульна робота по темах 1-10	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 25 балів за кожне – макс. 50 балів; 2) ситуаційне завдання – макс. 30; 3) 10 тестів по 2 бали за тест – макс. 20 балів У сумі – 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-10
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft	1-10

	Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-10
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бондар Т., Краснонос А. Сучасні методи мотивації персоналу. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 57. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-114>.
2. Букреева Д.С. Соціальна відповідальність бізнесу як основа забезпечення ділової активності підприємств: євроінтеграційний аспект. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1316/1271>.
3. Впровадження кейс-менеджменту у сферу соціальних послуг. URL: https://lb.ua/blog/kostiantyn_koshelenko/573956_vprovadzheniya_keysmenedzhmentu.html.
4. Герасименко О., Потапенко А. Домінанти мотивації персоналу в контексті трансформацій ринку праці України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-46>.
5. Зось-Кіор М. В., Скидан С. В. Особливості мотивації персоналу в умовах нестабільного бізнес-середовища. *Економічний форум*. 2020. № 1 (3). С. 143-148.
6. Кулина Г. М., Налукова Н. І. Інформатизація сфери соціального забезпечення як необхідна компонента формування цифрової економіки. *Світ фінансів*. 2020. № 1 (62). С. 95-106. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38173/1/%D0%9A%D1%83%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>.
7. Кулина Г. Менеджмент як сучасний напрямок соціального управління / Сучасні детермінанти фіскальної політики : локальний та міжнародний вимір : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 8-9 верес. 2021 р.) / редкол. : О. М. Десятнюк, А. Я. Кізима, О. І. Тулай [та ін.]. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. С. 168-169.
8. Кулина Г. М. Супервізія в управлінні сферою соціального забезпечення / Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Полтава, 31 березня 2021 р.). Полтава, 2021. Ч. 2. С. 107-109.
9. Кулина Г. М. Новітні підходи до управління соціальними процесами в умовах неоіндустріального розвитку суспільства / Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неоіндустріального розвитку суспільства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 27 жовтня 2020 р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Електрон. дані. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2020. С. 111-112.
10. Леонов О., Леонова Т. Управління конфліктами в системі ефективного управління організації. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-11>.
11. Новак К. І., Макух Т. О. Розробка та впровадження соціальних програм та проектів із залученням громадськості. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 12 (26). С. 108-413.
12. Огінок, С., Когут А. Еволюція розвитку соціального менеджменту в міжнародному бізнесі. *Підприємництво та інновації*. 2024. Вип. 30. С. 102-106. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/30.16>.
13. Опалюк Т. Л. Супервізорство як чинник неперервності професійної освіти соціального працівника. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 21. Т. 3. С. 193-196.

14. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>.
15. План соціального менеджменту та план залучення зацікавлених осіб / Програма з відновлення України. URL: https://urphelpdesk.com/gallery/SMP_SEP_07_2022%20UKR%20.pdf.
16. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. №2671-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
17. Про затвердження Положення про Державну соціальну службу України : Постанова КМУ від 22.05.2019 р. № 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/458-2019-%D0%BF>.
18. Сервачак О. В., Мамедова А. Ф. Соціальна реклама в умовах воєнного стану в Україні / *Психологія життєвого простору особистості в сучасних умовах кризи, глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя* : Матер. Міжнар. наук.-практич.конфер., (м. Одеса, 14-15 вересня 2023 р.). Одеса : Міжнародний гуманітарний університет. С. 273-276. URL : <https://doi.org/10.32837/11300.26437>.
19. Середа О. Г., Швець Н. М. Актуальні питання мотивації працівників в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 11. С. 229-232. URL: http://www.lsej.org.ua/11_2023/53.pdf.
20. Солопенко Т. Алгоритм визначення цілей у бюджетуванні. *Вісник КНТЕУ*. 2020. № 3. С. 91-104.
21. Сорока О., Близнюк О. Управління конфліктними ситуаціями в сучасних організаціях. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-139>.
22. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник Економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44293/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B2.PDF>.
23. Тимошенко В. Тенденції у сфері управління персоналом компаній в умовах трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 52. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-11>.
24. Управління персоналом : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямулич, О.А. Хілуха, П.М. Косінський; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк : ЛНТУ, 2023. 414 с.
25. Череп О., Калюжна Ю., Михайліченко Л. Особливості управління персоналом в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-24>.
26. Freeman E. Managing for stakeholders: Trade-offs or value creation. In: R. Edward Freeman's Selected Works on Stakeholder Theory and Business Ethics. Cham : Springer International Publishing, 2023. P. 295-299.
27. Lambert K. Engelbrecht. Management and Supervision of Social Workers: South African Edition, 2nd Edition. URL: <https://www.cengage.co.uk/books/9781473751378/>.
28. Schott Liz. State General Assistance Programs Very Limited in Half the States and Nonexistent in Others, Despite Need. *Center on budget and policy priorities*. 2020. July 2. URL: <https://www.cbpp.org/sites/default/files/atoms/files/7-9-15pov.pdf>.
29. State Financial Aid Programs. URL: <https://mhcc.maryland.gov/preparing/pages/financialaid/descriptions.aspx>.
30. The State of Social Safety Nets. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/29115/9781464812545.pdf?sequence=5&isAllowed=y>.